

ज्ञानगंगा घोरोघरी

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक मानव्यविद्या आणि सामाजिकशास्त्रे विद्याशाखा

एम. ए. इतिहास (M60) शिक्षणक्रम 'क्षेत्रीय प्रकल्प' अभ्यासक्रम (Field Project) (HIS527)

अभ्यास विषयसूची

१. नजीकच्या/ स्थानिक/ प्रादेशिक संग्रहालयास भेट देऊन अभ्यासपूर्ण अहवाल सादर करणे.
२. नजीकच्या/ स्थानिक/ प्रादेशिक वस्तुसंग्रहालयाची यादी करून त्यातील ३ दालन (गॅलरीवर) छायाचित्रांसह अहवाल सादर करणे.
३. नजीकच्या/ स्थानिक/ प्रादेशिक धार्मिक स्थळांना भेट व त्याची वैशिष्ट्ये, स्थापत्य व कला यांच्या विशेष संदर्भाने छायाचित्रांसह अहवाल सादर करणे.
४. नजीकच्या/ स्थानिक/ प्रादेशिक किल्यांना भेट व त्याचे वैशिष्ट्ये, ऐतिहासिक महत्व, वास्तु यांच्या विशेष संदर्भाने छायाचित्रांसह अहवाल सादर करणे.
५. नजीकच्या/ स्थानिक/ प्रादेशिक जलदुर्गाला भेट व त्याची वैशिष्ट्ये, ऐतिहासिक महत्व, वास्तु यांच्या विशेष संदर्भाने छायाचित्रांसह अहवाल सादर करणे.
६. नजीकच्या/ स्थानिक/ प्रादेशिक प्रदर्शनांना भेट व त्याचे वैशिष्ट्ये, ऐतिहासिक महत्व, तेथील वस्तु यांच्या विशेष संदर्भाने छायाचित्रांसह अहवाल सादर करणे.
७. धार्मिक उत्सवांमधील पारंपारिक गाण्यांचा संग्रह करणे व त्यांचा वर्ग, जात, जमात, प्रसंग यांच्या विशेष संदर्भाने छायाचित्रांसह अहवाल सादर करणे.
८. ऐतिहासिक पोवाड्यांचा संग्रह करणे व त्यांचा ऐतिहासिक प्रसंग आणि त्यातील व्यक्तिरेखांची यांच्या विशेष संदर्भाने अहवाल छायाचित्रांसह व संदर्भसूचीसह सादर करणे.
९. स्थानिक दंतकथांचा संग्रह करणे व त्याचा सामाजिक-सांस्कृतिक प्रसंग आणि त्यातील व्यक्तिरेखांची माहिती यांच्या विशेष संदर्भाने छायाचित्रे व संदर्भसूचीसह अहवाल सादर करणे.
१०. स्थानिक लोककथांचा संग्रह करणे व त्याचा सामाजिक-सांस्कृतिक प्रसंग आणि त्यातील व्यक्तिरेखांची माहिती यांच्या विशेष संदर्भाने अहवाल छायाचित्रांसह व संदर्भसूचीसह सादर करणे.
११. स्थानिक/ प्रादेशिक महत्वाच्या शैक्षणिक संस्थांच्या निर्मितीसंबंधी २-३ स्त्रिया व २-३ पुरुष यांच्या योगदानाच्या अनुषंगाने मुलाखती घेणे, त्यांचे शब्दांकन करणे आणि छायाचित्र व संदर्भसूचीसह अहवाल सादर करणे.
१२. स्थानिक/ प्रादेशिक महत्वाच्या सामाजिक संस्थांच्या निर्मितीसंबंधी २-३ स्त्रिया व २-३ पुरुष यांच्या योगदानाच्या अनुषंगाने मुलाखती घेणे, त्यांचे शब्दांकन करणे आणि छायाचित्र व संदर्भसूचीसह अहवाल सादर करणे.
१३. स्थानिक/ प्रादेशिक महत्वाच्या पर्यावरण चळवळीमधील २-३ व्यक्तींच्या मुलाखती घेणे, त्यांचे शब्दांकन करणे छायाचित्रांसह व संदर्भसूचीसह अहवाल सादर करणे.
१४. प्रादेशिक महत्वाच्या दलित चळवळीमधील २-३ व्यक्तींच्या मुलाखती घेणे, त्यांचे शब्दांकन करणे छायाचित्रांसह व संदर्भसूचीसह अहवाल सादर करणे.
१५. स्थानिक/ प्रादेशिक पातळीवर शेतकरी व त्यांच्या समस्यांबाबत २-३ शेतकरी व त्यांचे कुटूंब यांच्या मुलाखती घेणे, त्यांचे शब्दांकन करणे आणि छायाचित्रांसह व संदर्भसूचीसह अहवाल सादर करणे.

१६. स्थानिक/ प्रादेशिक पातळीवर स्त्रियांच्या चळवळींमधील २-३ सहभागींच्या मुलाखती घेणे, त्यांचे शब्दांकन करणे आणि छायाचित्रांसह व संदर्भसूचीसह अहवाल सादर करणे.
१७. स्थानिक ग्रामीण एकत्र कुटूंबातील नोकरी करणाऱ्या स्त्रियांच्या व त्यांच्या समस्यांबद्दल २-३ कुटूंबातील स्त्रियांच्या मुलाखती घेणे, त्यांचे शब्दांकन करणे आणि अहवाल सादर करणे.
१८. स्थानिक ग्रामीण विभक्त कुटूंबातील नोकरी करणाऱ्या स्त्रियांच्या समस्यांबद्दल २-३ कुटूंबातील स्त्रियांच्या मुलाखती घेणे, त्यांचे शब्दांकन करणे आणि अहवाल सादर करणे.
१९. स्थानिक शहरांमधील एकत्र कुटूंबातील नोकरी करणाऱ्या स्त्रियांच्या समस्यांबद्दल २-३ कुटूंबातील स्त्रियांच्या मुलाखती घेणे, त्यांचे शब्दांकन करणे आणि अहवाल सादर करणे.
२०. स्थानिक शहरांमधील विभक्त कुटूंबातील नोकरी करणाऱ्या स्त्रियांच्या समस्यांबद्दल २-३ कुटूंबातील स्त्रियांच्या मुलाखती घेणे, त्यांचे शब्दांकन करणे आणि अहवाल सादर करणे.
२१. स्वातंत्र्य आंदोलनातील सहभागी व्यक्तींच्या मुलाखती घेणे, त्यांचे शब्दांकन करणे आणि छायाचित्रे व संदर्भसूचीसह अहवाल सादर करणे.
२२. जिल्हा पातळीवरील पुराभिलेखागाराला भेट देणे आणि छायाचित्रे व संदर्भसूचीसह अहवाल सादर करणे.
२३. महात्मा गांधी आणि पंडित जवाहरलाल नेहरू यांच्यातील राजकिय बार्बीवरील किमान ०५ पत्रांवर अहवाल.
२४. स्थानिक भटक्या जमातींच्या जात पंचायतींवर (किमान ०१) अहवाल सादर करणे.
२५. स्थानिक भटक्या / आदिवासी जमातींच्या बोली भाषा यावरचा अहवाल सादर करणे.
२६. परकीय प्रवासींच्या वर्णनांवरून तात्कालिन सामाजिक, राजकिय परिस्थितीचे अवलोकन.
२७. जैन/ बौद्ध/ ज्यू/ ख्रिश्चन/ हिंदू इत्यादी धार्मिक स्थळांना भेट देणे आणि तेथील कला व स्थापत्य यावर अहवाल.
२८. प्रसिध्द ऐतिहासिक वास्तुंवर अहवाल सादर करणे.
२९. कोव्हीड महामारीचा आर्थिक/ सामाजिक/ सांस्कृतिक परिणाम यावर अहवाल सादर करणे.
३०. कोव्हीड महामारीच्या काळातील भारताची आरोग्य व्यवस्था, परंपरा व बदलते आयाम यावर अहवाल सादर करणे.

आपण मार्गदर्शकाच्या संमतीने वरील विषयांव्यतिरिक्त इतिहासाशी संबंधित अन्य विषयाची निवड करू शकता.

अधिक माहितीसाठी

क्षेत्रीय प्रकल्पाबाबत काही शंका असल्यास आपल्या विद्यार्थी सहायता केंद्रावरील केंद्रसमन्वयक, संबंधित विषयाचे मार्गदर्शक किंवा विद्याशाखेतील शिक्षणक्रम संयोजक यांच्याशी संपर्क साधावा.

शिक्षणक्रम संयोजक : डॉ. संजय खरात (shu.history@ycmou.ac.in)

पत्रव्यवहारसाठी पत्ता

मा. संचालक

मानव्यविद्या व सामाजिकशास्त्रे विद्याशाखा,

यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ,

ज्ञानगंगोत्री परीसर, गोवर्धन, गंगापूर धरणाजवळ, नाशिक- ४२२ २२२

दूरध्वनी : ०२५३-२२३१४७